

L'Estany de Winthuysen

- Després d'haver escrit, en el darrer número, sobre localisme i universalisme, trobo aquesta frase de Josep Pla, encara molt més rotunda que les citades en aquell paper: "Dediquem-nos al localisme; no hi ha altra cultura universal que l'edició del localisme observat i real. Tota la resta són collonades".

- Ja ha fet néixer cinc números la revista *El tap de suro*, editada per l'Associació de veïns d'Agullana sota la direcció d'Enric Tubert. En el context prou ric de les nostres revistes locals, aquesta és una publicació que destaca pel contingut i per la forma. En fer un primer balanç d'actuació, els seus responsables diuen que volen continuar "en aquesta línia de creació d'estat d'opinió, de ganades d'incomodar consciències i de dissenys d'aglutinar voluntats dirigides al progrés d'Agullana". És, justament, la triple feina que pertoca a un òrgan d'expressió de les seves característiques.

- Llibre apassionant perquè és apassionant, sota la seva pretesa asèpsia, el de Pere Riera i Micaló, editat per l'Ajuntament de Banyoles: *L'Àrea de Banyoles dins la divisió territorial de Catalunya. Recull documental, 1939-1985*. Apassionada la selecció de textos, i apassionant el repàs que hom pot fer dels que s'hi han transcrit, i de les contradiccions que s'hi poden descobrir: Pau Vila no diu el mateix que el seu fill Marc Aureli; Pau Vila no diu el mateix quan va a Banyoles i quan n'és fora; Pau Vila i Josep Iglésies no jutgen de la mateixa manera l'actuació de Miquel Santaló en la qüestió del Gironès... A més d'apassionat i apassionant, el llibre és indispensable.

- Un text de Joan-Josep Tharrats, aparegut fa poc a *Diari de Girona-Los Sitios*, afegeix un nom fins ara inèdit a la llista de semblances amb Girona que anem confegint en aquestes pàgines: "En arribar el tren de la matinada us ha semblat trobar-vos en una ciutat coneguda i entranyable. Heu notat que Upsala té unes proporcions semblants a les de Girona. Haureu dit que aquells carrers i avingudes no les petgeu per primera vegada. Ara passeu l'afluent llac Mälär (pel Pont de Pedra), travesseu un passeig (la Rambla) i instintivament sabeu les passes i els graons que us falten per arribar a la catedral...".

“E l'Jardí Botànic de Madrid va acollir fa poc una gran exposició dedicada a l'obra de Javier de Winthuysen, en complir-se el trentè aniversari de la seva mort. Aquest andalús de cognom holandès té dedicat un carrer a la ciutat de Banyoles, entre el passeig de la Puda i el de l'Estany.

Després d'assolir fama com a pintor de jardins, Winthuysen va dedicar-se a dissenyar-ne de nous. Va estudiar biologia i arquitectura i es va convertir en un dels últims jardiniers, una professió pràcticament extingida. L'any 1930 va publicar el seu famós llibre *Jardines clásicos de España*. L'any 1934 la Direcció General de Belles Arts de l'Estat li va encarregar la creació i la direcció del *Patronato de Jardines*. Durant la guerra civil va treballar sota la direcció de Josep Renau, aleshores director general. Però en acabar la guerra va ser cridat pel nou director general, el Marquès de Lozoya, i fou nomenat Inspector General de Jardines Artístics i Paratges Pintorescos d'Espanya, càrrec que, com ell mateix explicava, "no tiene remuneración ni subvención ni para visitar los jardines artísticos y los parajes pintorescos".

Malgrat la nul·la dotació, Winthuysen va visitar Banyoles: "La impresión que recibí al ver en la realidad el inmenso lago que la luz envolvía en azul y plata con sus riberas cultivadas, los grupos de vegetación espontánea, los detalles pintorescos y los relieves de montañas que cierran el marco no son para describirlos, sino para disfrutarlos en esta realidad insuperable". Començà així una feliç relació amb el Patronat de l'Estany i algunes de les actuacions d'aquells anys es van fer sota la seva direcció. Gràcies a ell l'Estany fou declarat Paratge pintoresc. Però Josep Riera i Micaló, que té escrita a *El Bagant* la història menuda de les relacions entre Winthuysen i Banyoles, diu i demostra que molts dels seus consells no es van seguir i que moltes de les seves idees han quedat en paper mullat.

Ara, en aquesta hora d'eufòria pre-olímpica, l'Estany de Banyoles es troba en una nova cruïlla. Però el Patronat de l'Estany ja no compta amb cap assessor paisatgístic i només resta, potser, l'advertiment premonitori d'aquesta frase del jardiner sevillà: "Lo mejor que puede hacerse con la Naturaleza es no tocarla. Ella se ordena por sí misma sin contradecir jamás a la Belleza".

Winthuysen a Banyoles, els anys 40, amb l'alcalde Miquel Boix.